Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky Pardubice ze dne 21.02.2006, sp. zn. 13 To 63/2006, ECLI:CZ:KSHK:2006:13.TO.63.2006.1

Číslo: 59/2006

Právní věta: U osoby stíhané pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 tr. zák., která měla nepravdivě popsat okolnosti spáchání určité trestné činnosti, musí orgány činné v trestním řízení vyřešit jako předběžnou otázku (§ 9 odst. 1 tr. ř.), zda není sama jejím pachatelem. V takovém případě by nemohla být trestně odpovědná za uvedený trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku. Není však vyloučena její odpovědnost za jiný trestný čin, např. křivého obvinění podle § 174 tr. zák.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové - pobočka Pardubice

Datum rozhodnutí: 21.02.2006

Spisová značka: 13 To 63/2006

Číslo rozhodnutí: 59

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Křivá výpověď a nepravdivý znalecký posudek, Křivé obvinění

Předpisy: § 174 tr. zák.
§ 175 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích z podnětu odvolání obžalované G. B. zrušil rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19. 12. 2005, sp. zn. 1 T 71/2005 v části, která se jí týkala, a sám ve věci nově rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19. 12. 2005, sp. zn. 1 T 71/2005, byla obžalovaná G. B., uznána vinnou trestnými činy křivého obvinění podle § 174 odst. 1, 2 tr. zák. a křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zák. ve znění platném do 31. 12. 2001. Odsouzena byla za tyto trestné činy a za sbíhající se dva trestné činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák., kterými byla uznána vinnou trestním příkazem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 16. 3. 2004, sp. zn. 1 T 24/2004, a rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19. 4. 2004, sp. zn. 3 T 198/2003, podle § 174 odst. 2 tr. zák. za použití § 35 odst.

2 tr. zák. k souhrnnému trestu odnětí svobody na tři roky. Podle § 58 odst. 1 a § 60 odst. 1, odst. 2 tr. zák. byl výkon uloženého trestu podmíněně odložen na zkušební dobu čtyř let a nad obžalovanou byl zároveň vysloven dohled. Podle § 35 odst. 2 věta druhá tr. zák. byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 19. 4. 2004, sp. zn. 3 T 198/2003, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Podle skutkových zjištění okresního soudu se trestných činů křivého obvinění podle § 174 odst. 1, odst. 2 tr. zák. a křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 odst. 1 písm. a), odst. 2 tr. zák. dopustila obžalovaná tím, že dne 23. 6. 1999 v P. před policejním orgánem Policie České republiky a dne 24. 6. 1999 jako svědek před vyšetřovatelem tehdejšího úřadu vyšetřování Policie České republiky ve věci KVV-119/23-99 po řádném poučení vědomě lživě obvinila z trestného činu krádeže a uvedla nepravdivé skutečnosti týkající se trestné činnosti ohledně vykrádání rodinných domků v P. kraji, a to vytypováváním objektů, opatřením dopravních prostředků, odcizováním a převzetím odcizených věcí a peněz – B. V., bytem P., I. R., bytem D., L. T., bytem P. a K. K., trvale bytem P. a tímto jednáním přivodila jejich trestní stíhání a vazbu.

Pro stejné trestné činy byla odsouzena i spoluobžalovaná M. K., ohledně ní však rozsudek nabyl právní moci, neboť u této obžalované nepodala žádná ze stran odvolání.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonné lhůtě odvolání obžalovaná G. B. do výroků o vině i trestu. Podle ní se okresní soud dostatečně nevypořádal s její obhajobou, vyvozené závěry jsou nelogické a někdy přímo odporují provedeným důkazům. Podle obžalované nebylo správné posuzovat její výpovědi ze dne 23. 6. a 24. 6. 1999 jako jeden skutek, ale podání každé výpovědi mělo být hodnoceno samostatně. Při podání vysvětlení dne 23. 6. 1999 se nemohla dopustit trestného činu podle § 175 tr. zák., neboť nevypovídala v postavení svědka. Nelze ani dovodit, že by právě výpověď obžalované G. B. byla podnětem pro trestní stíhání osob B. V., K. K., L. T. a I. R.. Šlo pouze o jeden z mnoha důkazů, které policie při šetření věci shromáždila a už předtím byla vyslýchána k věci R. V. Sama G. B. hovořila o skutečnostech, které znala pouze z doslechu. Výslech G. B. ze dne 23. 6. 1999 probíhal od rána do pozdních nočních hodin, není ani jasně patrné, kdy byl ukončen, a nelze vyloučit, že ke sdělení obvinění osobám B. V., L. T. a K. K. v nočních hodinách dne 23. 6. 1999 mohlo dojít ještě před ukončením výslechu obžalované G. B. Z pořízeného protokolu ani nevyplývá, že by byla náležitě poučena o trestních následcích nepravdivé výpovědi nebo křivého obvinění. Na obžalovanou byl policií vyvíjen nedovolený nátlak, ona tehdy byla krátce po podmíněném propuštění z výkonu trestu a měla si vyzvednout svého syna z ústavní péče. Policie měla k dispozici výpověď R. V., která obžalovanou G. B. usvědčovala z trestné činnosti a obžalovaná měla důvod domnívat se, že pokud nebude vypovídat podle očekávání policie, pak může být vzata do vazby. V důsledku takového postupu by si pak nemohla vyzvednout syna z ústavní výchovy. O obavách obžalované svědčí to, že další den po výslechu si vyzvedla syna z ústavní výchovy a na delší dobu opustila republiku.

Pokud byl na obžalovanou při výslechu vyvíjen nedovolený nátlak, pak je nutno její výpověď považovat za důkaz absolutně neúčinný. Slyšení svědci – policisté J. K. a L. M. si na podrobnosti výslechu nevzpomněli a další policista V., který právě výslech obžalované prováděl, ani vyslechnutý nebyl. S ohledem na zmíněné okolnosti, nátlak vyvíjený na obžalovanou a absolutní neúčinnost získané výpovědi, navrhla obžalovaná, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a aby ji v celém rozsahu zprostil obžaloby.

Ve smyslu ustanovení § 254 tr. ř. odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, které se týkaly obžalované G. B., a správnost postupu řízení, které vydání rozsudku předcházelo. Dospěl poté k následujícím závěrům.

To, že obžalovaná při podání vysvětlení dne 23. 6. 1999 a následujícího dne při výslechu jako

svědkyně uvedla nepravdivé údaje týkající se účasti B. V., I. R., L. T. a K. K. na rozsáhlé majetkové trestné činnosti spočívající ve vykrádání rodinných domků, to opakovaně doznala samotná obžalovaná. Závěru, že šlo o nepravdivá tvrzení týkající se účasti zmíněných osob na závažné majetkové trestné činnosti, svědčí i konečné rozhodnutí v trestní věci proti zmiňovaným osobám i pozdější vyjádření osob vyslýchaných v této trestní věci. Odvolací soud proto neměl důvod zpochybňovat závěr okresního soudu týkající se skutečnosti, že ve zmíněných dvou výpovědích uvedla obžalovaná G. B. nepravdivé údaje o zapojení později stíhaných osob do rozsáhlé závažné úmyslné trestné činnosti.

Pokud okresní soud odmítl jako nevěrohodné tvrzení obžalované, že na ni byl policií vyvíjen nepřípustný nátlak, pak i tento závěr shledal odvolací soud jako opodstatněný. Přesto shledal důvody k tomu, aby byl v napadeném rozsudku zrušen výrok o vině obžalované G. B. a její jednání, aby bylo posouzeno pouze jako trestný čin křivého obvinění podle § 174 odst. 1, odst. 2 tr. zák., nikoliv zároveň jako další trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 tr. zák. Z provedených důkazů i z obsahu tehdejších vyjádření obžalované totiž vyplývá, že i když ona sama nebyla nikdy trestně stíhána v souvislosti se zmiňovanou majetkovou trestnou činností, přesto právě proti ní existovaly přesvědčivé důkazy o tom, že byla do této trestné činnosti zapojena. Svědek L. M. vypověděl, že po sérii vloupání do rodinných domů, kde byli poškozenými zámožní podnikatelé, získala policie poznatky, že se na místě krádeží pohybovala skupina cizinců – Rumunů, dále bylo zjištěno, že z jednoho odcizeného mobilního telefonu bylo voláno na telefonní číslo obžalované G. B. a dále vyšlo najevo, že odcizené věci byly odváženy právě do bytu obžalované G. B. Z její opakované výpovědi pak vyplynulo, že ona osobně znala jednotlivé členy skupiny Rumunů, kteří prováděli vlastní krádeže v rodinných domech a k tomu dostávali typy od jiných osob, které jim poskytovaly další součinnost. Obžalovaná G. B. měla soukromé fotografie zmíněných Rumunů, dokázala je jednotlivě pojmenovat a ve svých výpovědích uvedla, že právě na ni se tito Rumuni obrátili a žádali ji o pomoc při páchání trestné činnosti, ona je seznámila s B. V., následné schůzky a předávání informací probíhalo v jejím bytě, tam se měly objevit také odcizené věci. Zmíněné skutečnosti přesvědčivě odůvodňovaly podezření, že na uvedené trestné činnosti se měla aktivně účastnit i obžalovaná G. B., přesto proti ní trestní stíhání zahájeno nebylo, ač na tuto okolnost bylo opakovaně upozorňováno v trestní věci vedené proti tehdy obžalovanému B. V. a jeho společníkům.

I když tedy obžalovaná G. B. nebyla trestně stíhána pro účast na zmíněné závažné majetkové trestné činnosti, přesto dospěl odvolací soud k závěru, že existují přesvědčivé důkazy odůvodňující závěr, že se podílela na této trestné činnosti jako pachatelka, a za této situace nemohla být trestně odpovědná za spáchání trestného činu křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle § 175 tr. zák. ani tehdy, pokud nevyužila oprávnění odepřít výpověď. Tento názor se opírá i o rozhodnutí publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutích a stanovisek část trestní pod č. 25/1969 a 39/1970, z nichž vyplývá, že osoba, která spáchala trestný čin, se nepravdivou výpovědí ohledně tohoto svého trestného činu nedopouští trestného činu křivé výpovědi podle § 175 tr. zák. ani tehdy, byla-li řádně poučena o právu odepřít výpověď podle § 100 tr. ř. Trestní stíhání takové osoby by bylo v rozporu s § 92 tr. ř., protože sankce stanovená za trestný čin podle § 175 tr. zák. by představovala nepřípustné donucování k doznání výpovědi.

Zmíněná okolnost, která brání postihu pachatele trestné činnosti za nepravdivou výpověď, však nevylučuje jeho trestní odpovědnost, pokud vědomě křivě obviní jinou osobu z trestného činu. V posuzované věci sama obžalovaná připustila, že její údaje týkající se účasti B. V. a dalších českých občanů na trestné činnosti byly nepravdivé, přitom právě její výpověď, resp. podání vysvětlení k dané věci, byly jedním ze stěžejních podkladů pro zahájení trestního stíhání vůči uvedeným osobám, neboť jiné důkazy nekonkretizovaly dostatečně podrobně jejich údajnou roli při páchání organizované trestné činnosti za účasti většího počtu osob. S ohledem na rozsah objasňované trestné činnosti, její organizovaný charakter a spojení s dalšími osobami – cizími státními příslušníky, pak bylo možné

předpokládat, že zejména s ohledem na závažnost této trestné činnosti může dojít ke vzetí stíhaných osob do vazby. K tomu také následně došlo a pokud byly nepravdivě obviněné osoby několik měsíců ve vazbě, pak byla tato skutečnost oprávněně hodnocena jako jiný zvlášť závažný následek ve smyslu § 174 odst. 2 tr. zák.

Podle protokolu z 23.6.1999 byla před podáním vysvětlení obžalovaná G. B. poučena podle standardního předtisku obsaženého v textu protokolu, který podepsala, a následujícího dne 24. 6. 1999, kdy byla vyslýchána jako svědkyně za účasti čtyř advokátů jako obhájců, pak byla rovněž poučena podle předtisku v protokolu včetně výslovného upozornění na trestní následky křivého obvinění. Za dané situace, pokud uvedla významné skutečnosti o zapojení dotčených osob do závažné organizované trestné činnosti, přestože zmíněné údaje byly nepravdivé, bylo její jednání správně posouzeno jako trestný čin podle § 174 odst. 1, odst. 2 tr. zák., neboť do právní kvalifikace se promítl i způsobený zvlášť závažný následek v podobě vazby u dotčených osob. Za nedůvodné pokládal odvolací soud i námitky týkající se údajného nátlaku policie. Pokud byla obžalovaná upozorňována na možnost vzetí do vazby, odpovídalo to plně reálné situaci na podkladě zjištěných skutečností. Z konkrétních důkazů vyplynulo důvodné podezření, že měla významnou účast na závažné rozsáhlé organizované trestné činnosti cizích státních příslušníků a vzhledem k charakteru objasňované trestné činnosti a trestní minulosti obžalované by bylo možné považovat podání návrhu na její vzetí do vazby za opodstatněné.